

**VRCHNÍ SOUD
V PRAZE****U S N E S E N Í**

Vrchní soud v Praze projednal v neveřejném zasedání konaném dne 4. dubna 2013 stížnosti společností **Harvardský průmyslový holding, a.s., - v likvidaci**, se sídlem v Praze 4, Ohradní 65 a **Harvard Capital and Consulting, investiční společnosti, a.s., - v likvidaci**, se sídlem v Praze 4, Ohradní 65, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. února 2013, sp. zn. 46 T 17/2006, a rozhodl **t a k t o**:

Podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu **se obě stížnosti z a m í t a j í**.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným usnesením Městského soudu v Praze bylo pod bodem I. podle § 81a tr. řádu za použití § 80 odst. 1 tr. řádu a § 79a odst. 1 tr. řádu rozhodnuto o tom, že se ponechávají v zajištění peněžní prostředky ve výši 100.364.209,- Kč, uložené na účtu číslo 183336526/0300, vedeném u Československé obchodní banky, a.s., majitele účtu Harvard Capital and Consulting, investiční společnost, a.s. - v likvidaci, (dále jen HCC) s tím, že společnost Harvardský průmyslový holding a.s., - v likvidaci, (dále jen HPH), zastoupená likvidátorem, Prof. Ing. Zdeňkem Častorálem DrSc., byla upozorněna, aby uplatnila svůj nárok k uvedeným peněžním prostředkům včetně možnosti zajištění tohoto nároku v řízení ve věcech občanskoprávních, a to ve lhůtě tří let od právní moci tohoto usnesení. Pod bodem II. napadeného usnesení byla podle § 79a odst. 4 tr. řádu zamítnuta žádost společnosti HCC, zastoupené likvidátorem JUDr. Davidem Termerem, o zrušení zajištění peněžních prostředků ve výši 100.364.209,- Kč, uložených na tomtéž účtu. V odůvodnění napadeného usnesení Městský soud v Praze upozorňuje na skutečnost, že v případě zajištěných peněžních prostředků podle § 79a tr. řádu pamatuje ustanovení § 81a tr. řádu na přiměřenou aplikaci ustanovení § 80 tr. řádu, tedy možnost vydat peněžní prostředky osobě odlišné od osoby, na jejímž účtu byly tyto prostředky zajištěny, avšak takto lze postupovat pouze v případě, kdy o nároku takové osoby, která jej uplatnila, není pochyb. Pochybnosti o právu k věci vznikají zpravidla tehdy, když právo k věci uplatňuje další osoba, popřípadě více osob. K rozhodnutí o vydání zajištěných peněžních prostředků by podle § 80 odst. 1 tr. řádu mohlo dojít pouze za situace, kdy by původ peněz zajištěných na účtu byl zcela jednoznačný, například v případě, kdy by peněžní prostředky byly prokazatelně poukázány či vloženy na zajištěný účet osobou, která nárok uplatňuje, a nebylo s nimi nijak disponováno. Jelikož v tomto

případě uplatňuje na zajištěné prostředky právo více osob a původ peněz na účtu zajištěných není jednoznačný s ohledem na poměrně komplikovaný tok finančních prostředků přes různé finanční transakce několika společností, nezbylo Městskému soudu v Praze, než prostředky ponechat zajištěné při zachování rovných práv osob, které si na ně činí nárok jako v případě postupu podle § 80 odst. 1 věta třetí tr. řádu.

Proti tomuto usnesení podaly v zákonné lhůtě stížnosti společnosti HPH a HCC.

Společnost HCC napadenému usnesení vytýká, že bylo jednak přijato na základě nesprávných skutkových závěrů a dále, že věc byla chybně vyhodnocena po právní stránce. Soud prvního stupně své rozhodnutí odůvodnil zejména tím, že na vyplacení předmětných peněžních prostředků vznesl nárok i HPH a konstatuje, že otázka vlastnictví zajištěných peněžních prostředků je otázkou složitou vyžadující další dokazování, které není v pravomoci trestního senátu. Stěžovatel však postup HPH považuje za účelový, trvá na tom, že je zcela jednoznačně vlastníkem předmětných peněžních prostředků, neboť ty jsou skutečně těmi finančními prostředky, které společnosti HCC svěřili drobní vkladatelé v rámci kuponové privatizace a na jejichž vyplacení čekají. Posouzení otázky vlastnictví je tedy poměrně jednoduché, proto HCC žádá, aby tento právní závěr učinil odvolací soud. Jako absurdní se pak stěžovateli jeví lhůta tří let, kterou poskytl soud společnosti HPH k podání občanskoprávní žaloby a je toho názoru, že dostatečnou by byla lhůta v řádu několika měsíců a ne několika let. Závěrem navrhuje, aby bylo napadené usnesení v celém rozsahu zrušeno a nově rozhodnuto tak, že se bezodkladně zrušuje zadržení předmětných peněžních prostředků postupem podle § 79 a odst. 3 tr. řádu.

Společnost HPH ve své stížnosti brojí proti výroku pod bodem I., s jehož podstatou a zejména reálným dopadem principiálně nesouhlasí a jménem svým i jménem poškozených 242.000 beneficiantů bývalých Harvardských fondů ho důrazně odmítá. Domnívá se, že rozhodnutí je ovlivněno skutečností, že předsedkyně senátu se nepodílela na předchozím rozhodování ve věci samé, a tak se stalo, že možná všem aspektům velmi komplikované trestní věci úplně neporozuměla. Podle jeho názoru je rozhodnutí velmi formální a tento přístup se promítl ve vydaném rozhodnutí, které fakticky brání reparaci škodlivých následků trestné činnosti. Domnívá se, že toto rozhodování je součástí trestního řízení a orgány činné v trestním řízení při něm musí vycházet z důkazů provedených v trestním řízení samotném, a důsledně mít na zřeteli výchovný účel trestního řízení. Nelze zároveň opomíjet zásadní společenský zájem na tom, aby odsouzeným osobám nebyl ponechán výnos z trestné činnosti. Poškozený považuje za nepochybné, že bylo více než dostatečně prokázáno, že zajištěné finanční prostředky pocházejí z trestné činnosti, za kterou byli odsouzeni Kožený a Vostrý pravomocně uznáni vinnými. Trvá na tom, že se jedná o majetek vyvedený trestnou činností z dispozice poškozeného, který by tedy nejen podle zákona, ale i podle obecných zásad spravedlnosti měl být poškozenému vrácen. Očekává, že poškozenému jakožto oběti trestné činnosti orgány činné v trestním řízení poskytnou adekvátní ochranu, jejíž podstatnou součástí je vydání zajištěných prostředků a navrhuje proto, aby odvolací soud přezkoumal správnost všech výroků napadeného usnesení, napadené usnesení zrušil a sám ve věci rozhodl tak, že se zajištěné prostředky vracejí poškozenému.

Vrchní soud v Praze jako soud stížnostní z podnětu stížnosti podané společnostmi HPH a HCC podle § 147 odst. 1 tr. řádu přezkoumal správnost napadeného usnesení, jakož i správnost řízení, které mu předcházelo a dospěl k následujícím závěrům.

Z obsahu spisového materiálu je zřejmé, že předmětná finanční částka byla zajištěna v průběhu trestního řízení proti obžalovaným Viktoru Koženému a Borisu Vostrému usnesením PČR ze dne 28. 7. 2003 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 8. 2003, sp.zn. 5 To 105/03. Poté, co byli oba obvinění rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9.7.2010 sp.zn. 46 17/2006 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 17.10.2002, sp.zn. 6 To 52/2011, pravomocně uznáni vinnými zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, 5 písm. a) tr.zákoníku, požádal majitel účtu, společnost HCC, zastoupená likvidátorem, JUDr. Davidem Termerem, o zrušení předmětných zajištěných peněžních prostředků s odůvodněním, že zajištěných prostředků již není k dalšímu řízení třeba a neexistuje žádná jiná osoba s hmotněprávním nárokem k nim. Takovým nárokem rozhodně nemůže být uplatněný nárok na náhradu škody, který nevznikl žádnému subjektu vůči žadateli, tedy společnosti HCC, ale vůči fyzickým osobám, odsouzeným Koženému a Vostrému. Na vydání peněžních prostředků dále uplatnil nárok poškozený, HPH a.s., - v likvidaci, s odůvodněním, že trestnou činností, která je kladena za vinu oběma obžalovaným, byly mimo jiné dotčeny majetkové hodnoty v portfoliu společnosti SU Teplice, jejímž předsedou představenstva byl v roce 1996 i obžalovaný Ing. Boris Vostrý. Tyto majetkové hodnoty byly prostřednictvím akcií společnosti HARMS v rámci dalších majetkových přesunů provedených v souvislosti se sloučením společnosti SU Teplice do společnosti HPH převedeny z majetku SU Teplice na kyperskou společnost Daventree Ltd. a následně do portfolia slovenské společnosti Privat Slovakia Marketing, prostřednictvím níž byly následně převedeny jako finanční prostředky ve výši 100.364.209,- Kč na účet společnosti HCC, na němž byly následně zajištěny.

Podle § 80 odst. 1 tr. řádu, není-li věc, která byla podle § 78 vydána nebo podle § 79 odňata, k dalšímu řízení už třeba a nepřichází-li v úvahu její propadnutí nebo zabránění, vrátí se tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata. Jestliže na ni uplatňuje právo osoba jiná, vydá se tomu, o jehož právu na věc není pochyb. Při pochybnostech se věc uloží do úschovy a osoba, která si na věc činí nárok, se upozorní, aby jej uplatnila v řízení ve věcech občanskoprávních. Pokud osoba, která má na věc právo, ji přes opakovanou výzvu nepřevzme, bude věc prodána a částka za ni stržená bude uložena do úschovy soudu. Na prodej se užije přiměřeně předpisu o soudním prodeji zabavených movitých věcí. Podle § 81a tr.řádu se na postup při vrácení peněžních prostředků na účtu, zaknihovaných cenných papírů, nemovitosti a jiné majetkové hodnoty, které byly zajištěny podle § 79a až 79e a při dalším nakládání s nimi, jakož i na postup při vrácení náhradní hodnoty, která byla zajištěna podle § 79f, a při dalším nakládání s ní, přiměřeně užijí ustanovení § 80 a 81.

Výše citovaná ustanovení je třeba vykládat tak, že věc se především vrátí tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata (první věta odstavce 1). Pokud však na věc uplatňuje právo osoba jiná, vydá se tomu, o jehož právu na věc není pochyb

(druhá věta odstavce 1). Právem jiné osoby na věc se podle okolností případu rozumí zejména právo vlastnické (§ 123 a násl. občanského zákoníku) nebo zástavní (§ 152 a násl. občanského zákoníku) nebo právo půjčitele či vypůjčitele podle § 657 a 659 občanského zákoníku, může však jít i o právo oprávněného držitele (§ 130 občanského zákoníku), popřípadě právo nabyvatele věci na základě některé ze smluv upravených v části osmé občanského zákoníku, resp. v obchodním zákoníku. Právem na věc však není přiznaný nárok na náhradu škody v souladu s ustanovením § 228 odst. 1 (viz R 50/1977). Jestliže právo k věci uplatňuje více osob, je nezbytné jako předběžnou otázku ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 vyřešit, zda osoba, která uplatňuje právo na vydání věci, toto právo skutečně má a zda o právu na věc není pochyb. Příslušný orgán však nemusí zjišťovat podklady, jež musí mít pro své rozhodnutí o vlastnictví nebo jiném právu na věc k dispozici příslušný soud v občanskoprávním řízení, neboť takový postup se uplatní až v případě upraveném ve větě třetí, tedy při pochybnostech o právu na věc. V tomto smyslu postačí učinit v trestním řízení zjištění o nepochybném právu na věc uplatněném jinou osobou než tou, která věc vydala nebo které byla odňata, jež odpovídají ustanovení § 2 odst. 5 a § 89 odst. 1. Pochybnosti o právu k věci zde budou tedy zpravidla tehdy, když právo k věci bude uplatňovat další osoba, popř. více osob. **Při pochybnostech o právu k věci nemůže a ani nesmí dojít k vydání věci**, neboť orgány činné v trestním řízení jsou povinny v takovém případě věc uložit do úschovy a osobu, která si na věc činí nárok, upozorní, aby jej uplatnila v občanskoprávním řízení. Rozhodnutí podle § 80 odst. 1 věta druhá přichází pak v úvahu jen tehdy, jestliže vzhledem k zjištěným okolnostem (např. prokázanému vlastnickému právu) o uplatněném právu na věc ze strany konkrétní osoby nevznikají žádné pochybnosti. (srov. C.H. Beck, Trestní řád, komentář)

Je třeba mít na zřeteli, že podle ustanovení § 2 odst.5 tr.řádu orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Tato zásada je dále rozvedena v ustanovení § 89 tr.řádu, podle něhož je v trestním řízení v nezbytném rozsahu třeba dokazovat zejména zda se stal skutek, v němž je spatřován trestný čin, zda tento skutek spáchal obviněný, případně z jakých pohnutek, podstatné okolnosti mající vliv na posouzení nebezpečnosti činu, podstatné okolnosti k posouzení osobních poměrů pachatele, podstatné okolnosti umožňující stanovení následku a výše škody způsobené trestným činem.

Skutek, pro něž se trestní stíhání vede, je vymezen v tzv. skutkové větě napadeného rozsudku a k němu se na základě výše zmíněných ustanovení tr. řádu vztahují skutková zjištění soudu. Součástí těchto zjištění učiněných soudy obou stupňů však v posuzovaném případě není jednoznačný závěr o právu k zajištěným finančním prostředkům tak, aby bylo možno bez pochybností pominout některý ze subjektů, který na zajištěné prostředky uplatňuje nárok a rozhodnutí o vydání zajištěných finančních prostředků komukoliv z osob uplatňujících na ně nárok by tak za této situace bylo překročením rámce vymezeného ustanovením § 80 a 81a tr. řádu. V této souvislosti je třeba ve shodě se soudem I. stupně odkázat na judikaturu Nejvyššího soudu (srov např.4 Tz 76/2007 a 4 Tz 1/2010) a rozhodnutí Ústavního

soudu (srov. např. IV. ÚS 325/98, IV. ÚS 66/99, I.ÚS 178/01 a další), a zdůraznit, že rozhodnutí o tom, komu zajištěné prostředky náleží, vyžaduje rozsáhlé dokazování přesahující rámec trestního řízení. Je třeba znovu připomenout, že trestná činnost obviněných byla ukončena v roce 1996, zatímco k převodu finančních prostředků na účet, na němž byly zajištěny došlo po řadě finančních transakcí až v roce 2003. Zcela zjevně tedy tato fáze toku finančních prostředků přesahuje rámec předmětné trestní věci a pokud by o ní rozhodl soud v rámci trestního řízení, překročil by své pravomoci vymezené trestním řádem. Pokud Městský soud v Praze ani jednomu z žadatelů nevyhověl a zajištěné prostředky mu nevydal, postupoval tak zcela v souladu s ustanoveními § 81a a 80 tr.řádu. Doba tří let, kterou soud současně stanovil, svou délkou odpovídá povaze věci a poskytuje všem zúčastněným osobám dostatečný prostor pro uplatnění jejich práv.

Z výše uvedených důvodů tedy podané stížnosti nebyly shledány důvodnými a jako takové byly podle § 148 odst.1 tr. řádu zamítnuty.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e n í** další řádný opravný prostředek přípustný.

V Praze dne 4. dubna 2013

Předseda senátu:
JUDr. Radek Hartmann v.r.

Za správnost vyhotovení:
Ivana Zofková